

---

§ 38 Patientavgifter för boende och mat vid nationellt högspecialiserad vård

Sveriges sjukvårdsregioner med ingående regioner har sedan lång till samverkat kring så kallad rikssjukvård. All nationell högspecialiserad (NHV) blir i och med riksdagsbeslut 2018 tillståndspliktig. Den nationella högspecialiserade vården kommer att bli mer omfattande än idag. Därmed kommer allt fler patienter att vårdas utanför den egna regionen.

Lika regler och ersättningar för boende och resor vid nationell högspecialiserad vård har efterfrågats av såväl patienter som de nationella vårdenheternas medarbetare och remitterter. Förutom jämlikhetsperspektivet vittnar såväl patienter som vårdens medarbetare om oklarheter som uppstår då patienter från Sveriges alla regioner vårdas sida vid sida och vårdpersonal ska hantera olika regler och ersättningar beroende på var patienten remitteras från. Arbetet att bistå med rätt information och underlag blir omfattande och ineffektivt.

Sjukvårdsregionernas kansligrupp har därför på uppdrag av SKR/Regionala cancercentrum RCC tagit fram bifogat förslag till gemensamma regler och ersättningar gällande boende för patienter och närstående vid nationell högspecialiserad vård. Utgångspunkten har varit att befintliga regler behöver ensas och förenklas, att beslut om ersättning fattas av remitterande region som har kostnadsansvaret och att kostnader ersätts av betalningsansvarig region så att patienter och närstående inte belastas ekonomiskt.

Förslaget i sin helhet framgår i bilaga 38.

Förbundsdirektionen beslutade

att rekommendera regionerna att anta de föreslagna ersättningsreglerna för boende i samband med nationell högspecialiserad vård, samt

att regionerna meddelar NRF:s kansli när beslut tagits om de föreslagna ersättningsreglerna, samt

att NRF:s kansli inarbetar ersättningsreglerna i Avtal om regionvård, bilaga 2, om/när samtliga regioner beslutat i frågan.

2020-04-24

Avd för vård och omsorg
Sektionen för hälso- och sjukvård
Gunilla Gunnarsson

Regionstyrelserna och sjukvårdsregionerna
genom samverkansnämnderna/motsvarande

Meddelande från styrelsen Rekommendation om ersättningsregler för boende i samband med nationell högspecialiserad vård (NHV)

Ärendenr: 19/01560

Förbundsstyrelsens beslut

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har vid sammanträde den 24 april 2020 beslutat

att rekommendera sjukvårdsregionerna/regionerna att godkänna föreliggande rekommendation om ersättningsregler för boende i samband med nationell högspecialiserad vård,

att i skrivelse till sjukvårdsregionerna/regionerna rekommendera dem att godkänna och tillämpa rekommendationen senast 30 september 2020,

att styrelsen samtidigt begär uppföljning från sjukvårdsregionerna/regionerna genom att kopior på beslut att införa rekommendationen tillställs Sveriges Kommuner och Regioner samt,

att tillämpningen av rekommendationen i sjukvårdsregionerna/regionerna följs upp av Sveriges Kommuner och Regioner.

Bakgrund

Sveriges sjukvårdsregioner med ingående regioner har under lång tid samverkat nationellt kring så kallad rikssjukvård. Sedan 2015 har också samtliga regioner beslutat att införa 10 nationella vårduppdrag inom cancervården. Sammantaget har dock den nationella vården varit av begränsad omfattning.

Riksdagen beslutade 2018 att ge Socialstyrelsen i uppdrag att genomlysna samtliga sjukdomsgrupper för att koncentrera den högspecialiserade vården nationellt. All nationell högspecialiserad vård (NHV) blir i och med riksdagsbeslutet tillståndspliktig. Rikssjukvård överfördes till nya systemet 1 juli 2018 och cancervårdens nationella vårdenheter kommer att överföras så snart Socialstyrelsen har berett övertagandet. Den nationella högspecialiserade vården kommer när samtliga sjukdomsgrupper gått igenom att bli betydligt mer omfattande än idag. Därmed kommer allt fler patienter att vårdas utanför den egna regionen.

Lika regler och ersättningar för boende och resor vid nationell högspecialiserad vård har efterfrågats av såväl patienter som de nationella vårdenheternas medarbetare och remittenterna i cancervårdens nivåstrukturering. Förutom jämlikhetsperspektivet så vittnar såväl patienterna som vårdens medarbetare om oklarheter som uppstår då patienter från Sveriges alla regioner vårdas sida vid sida och vårdpersonal ska hantera olika regler och ersättningar beroende på var patienten remitterats från. Arbetet att bistå med rätt information och underlag blir omfattande och ineffektivt.

Sjukvårdsregionernas kansli grupp har därför på uppdrag av SKR/Regionala cancercentrum (RCC) tagit fram nedanstående förslag till gemensamma regler och ersättningar gällande boende för patienter och närstående vid nationell högspecialiserad vård. Utgångspunkter har varit att befintliga regler behöver ensas och förenklas, att beslut om ersättning fattas av remitterande region som har kostnadsansvaret och att beslutade kostnader ersättes av betalningsansvarig region så att patienter och närstående inte belastas ekonomiskt.

Styrelsen har vid sitt sammanträde 24 april 2020 beslutat rekommendera sjukvårdsregionerna/regionerna att godkänna och tillämpa rekommendationen enligt ovan.

Rekommendationen redovisas i **bilaga 1**.

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Knappe
Ordförande

Bilaga 1

Rekommendation om ersättningsregler för boende i samband med nationell högspecialiserad vård (NHV)

Avgränsning

1. För patient avser rekommendationen boende på hotell (dvs utanför vårdinrättning/ sjukhus) i samband med öppen nationell högspecialiserad vård.
2. Rekommendationen är inte tillämpbar för patient som är inskriven i slutet högspecialiserad vård. I sådant fall ersätts vårdregionen för den givna vården inklusive vårdplats och måltider i enlighet med regional prislista för vårdregionen av hemregionen. Patienten erlägger vårdavgift (patientavgift) för slutet vård enligt vårdregionens beslut.
3. För närstående till patient avser rekommendationen boende på hotell i samband med att patient erhåller öppen eller slutet nationell högspecialiserad vård.

Patienter

Boende

Boende för patienter (oavsett ålder) vid planerad nationell högspecialiserad vård utanför den egna regionen ersätts i följande fall:

- När övernattning krävs på grund av hälsotillstånd/medicinska orsaker.
- När patienten är kallad till provtagning dagen före och/eller om patienten på grund av avstånd från bostad till sjukhus inte har möjlighet att ta sig till eller från sjukhuset samma dag som bedömning/behandling ska ske.

Boendekostnad ersätts upp till nivå motsvarande dygnskostnad för i första hand patienthotell och i andra hand för hotell i standardrum.

Ingen egenavgift tas ut.

Måltider

Inga måltider ersätts utöver frukost som ingår i hotellets dygnspris.

Intyg

I samband med remittering för nationell högspecialiserad vård utfärdar remitterande region också intyg gällande boende till såväl utförande vårdenhet i annan region som intern enhet för boendeersättning i den egna regionen.

Närstående till vuxna patienter

Boende

Boende för en närstående till vuxna patienter vid planerad nationell högspecialiserad vård utanför den egna regionen ersätts i de fall som gäller för patienter enligt ovan.

Boendekostnad ersätts upp till nivå motsvarande dygnskostnad för i första hand patienthotell och i andra hand för hotell i standardrum.

Ingen egenavgift tas ut.

Måltider

Inga måltider ersätts utöver frukost som ingår i hotellets dygnspris.

Intyg

I samband med remittering för nationell högspecialiserad vård utfärdar remitterande region också intyg gällande boende till såväl utförande vårdenhet i annan region som intern enhet för boendeersättning i den egna regionen.

Om medicinska skäl för boende för närstående uppstår under patientens nationella högspecialiserade ska utförande enhet kontakta remittenten som prövar frågan om boendeersättning.

Närstående till barn

Boende

Boende för en närstående till barn ersätts vid planerad nationell högspecialiserad vård utanför den egna regionen. Om remittenten bedömer att två närstående ska närvara så ersätts båda.

Boendekostnad ersätts upp till nivå motsvarande dygnskostnad för i första hand patienthotell och i andra hand för hotell i standardrum

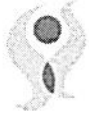
Åldersgräns för barn är enligt respektive regions åldersgräns för barn.

Ingen egenavgift tas ut.

Måltider

Inga måltider ersätts utöver frukost som ingår i hotellets dygnspris.

Intyg

Intyg krävs från remitterande region om mer än en närstående ska ersättas.

Närstående till patient med akut oplanerat vårdbehov vid livshotande tillstånd

Boende

Boende för en närstående ersätts om utförande enhet bedömer att närvaro är nödvändig i samband med akut oplanerat vårdbehov vid livshotande tillstånd.

För barn gäller att om patientansvarig läkare bedömer att två närstående ska närvara så ersätts båda.

Boendekostnad ersätts upp till nivå motsvarande dygnskostnad för i första hand patienthotell och i andra hand för hotell i standardrum i högst 4 dygn.

Ingen egenavgift tas ut.

Måltider

Inga måltider ersätts utöver frukost som ingår i hotellets dygnspris.

Beslut om ersättning

Patientansvarig läkare i utförande region kan besluta om boende i högst 4 dygn.

Intyg

Intyg från remitterande region krävs vid vistelse mer än 4 dygn för att boendekostnaden ska ersättas.

